

El Cap de Creus, pam a pam

Arnald PLUJÀ CANALS.

Estudi del Cap de Creus. La Costa.

Diccionari toponímic, etimològic i geogràfic.

Edició de l'autor.

Gràfiques Alzamora. Girona, agost de 1996, 335 pàg.

Molts llibres –els descriptius sobretot– solen ser fruit d'un amor. Hom s'enamora d'un personatge i n'escriu la biografia, o d'un paisatge, una regió o un poble i en fa la seva història o la descripció física detallada. És justament el que ha fet Arnald Plujà i Canals amb el *Cap de Creus. Plujà, fill de Palau-saverdera*, mestre d'escola –ara d'institut– dels que no s'accontenten a explicar només el que diuen els llibres de text i que, en començar a formar els alumnes a partir de la realitat immediata, ha constatat les greus mancances que hi sol haver, va decidir, un bon dia, emprendre un estudi exhaustiu d'aquesta zona de característiques úniques. Una llicència retribuïda concedida pel Departament d'Ensenyament el curs 1993-94 –és a dir, un any sabàtic– li va permetre d'establir les bases i les directrius generals d'aquest estudi del Cap de Creus, del qual ara n'ha aparegut el volum dedicat a la costa.

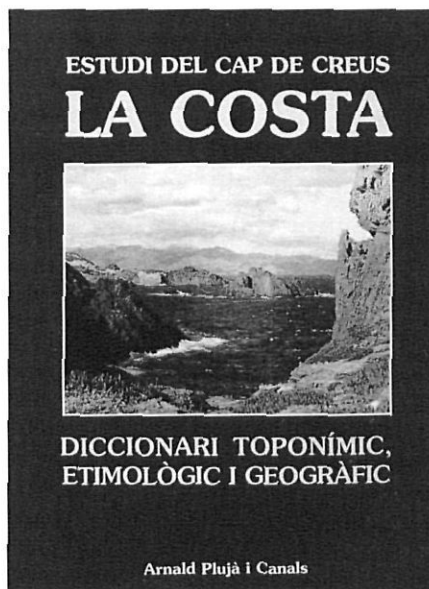
Precedit de tres escrits introductoris –un d'ells, de l'autor–, el llibre, de gros format i gruix considerable –335 pàg.–, –tot i que l'autor n'ha suprimit encara un centenar–, constitueix un exhaustiu estudi dels topònims costaners del Cap de Creus, analitzats un per un –apropant el lector, doncs, a molts episodis de la història– i recolzats per la corresponent fotografia i la precisa situació en un mapa. Això aviat està dit, però a la pràctica representa 800 fotografies –gairebé totes inèdites i de l'autor del llibre– de les quals 64 són a tot color, i 36 mapes dissenyats per Enric Nonell i Coll a partir d'originals d'Arnald Plujà, corresponents als 16 sectors en què l'autor ha dividit la costa objecte de la seva aten-

ció, que comprèn, parlant en termes municipals, des de Portbou a Roses.

Si algunes fotografies només les pot fer una persona que vagi vorejant la costa per mar, pam a pam, o que, en algun moment determinat, tresqui sense por per les roques i s'enfilí per les penyes per captar un angle insòlit, els mapes no tenen tampoc, és clar, la convencionalitat dels habituals, que donen un perfil més o menys verídic. En aquest cas el més o menys no existeix i es diferencien prou bé els elements units a la costa dels separats. El que, en la realitat, és una illa o una roca, en el mapa queda com a tal. No hi ha confusió. L'autor, com si fes funcionar el zoom d'una càmera de filmar, ha agafat la visió natural i, empetitint-la, l'ha portada al paper amb una veritable exactitud. D'això es tractava. D'altra banda, Plujà coneix aquests indrets d'anys i panys. Navegant i submarinista consumat, sap, per sobre i per sota, els secrets dels esculls, dels freus, de les coves, de tot...

Perquè el lector s'hi pugui moure més a gust i ultra la descripció detallada que constitueix el cos principal del llibre, amb la referència corresponent, el repertori toponímic ens ve donat encara de diverses maneres. Al principi, apareix per sectors i per ordre alfabètic dintre de cadascun d'ells, i al final, de dues formes més: amb un llistat general, igualment per ordre alfabètic i amb indicació del municipi al qual correspon i, a la inversa, per municipis i, dintre d'aquests, per sectors. No cal dir que aquests –els sectors– són prèviament descrits, al començament del llibre, amb unes pinzellades definitives i amb l'afegit d'unes esplèndides fotografies en color –aquelles 64 a què hem fet referència– que acaben d'aclarir perfectament el concepte.

Per si fos poc, l'Arnald Plujà Canals, conscient que l'edició d'aquest llibre –per les seves característiques– tindria un cost elevat i difícilment trobaria cap institució o cap editorial que l'assumís –si no feia adaptacions que el desfiguressin– se l'ha editat pel seu compte. Evidentment, la seva intenció no ha estat guanyar-hi diners en exclusiva. És, simplement, prescindir de condicionaments i d'obstacles i oferir el resultat de la seva feina –un resultat esplèndid– com l'ha concebut o com creu que pot ser més útil. Pensem, doncs, que la qualitat del treball i la intenció digníssima trobaran, entre els habitants de la zona i entre els que, sense ser-ne, en gaudeixen o l'admiren, la resposta positiva que mereix. I, naturalment, si aquest volum només comprèn la costa, ens cal saludar-lo esperant ja, amb il·lusió, el segon, que ens parlarà de l'interior.

Joan Domènech Moner